

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Sobkowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobkowie jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę, w której zamieszkuje 8 379 mieszkańców. Wójtem Gminy Sobków jest Pan Tomasz Chaja.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobkowie został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/50/90 Gminnej Rady Narodowej w Sobkowie z dnia 6 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobkowie”. Ośrodek posiada własny REGON 290337045 i NIP 656-14-76-157. Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie jest Pani Renata Brejdek.

Ośrodek w okresie objętym kontrolą działał w oparciu o:

- 1) Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie stanowiący załącznik do Uchwały Nr XIX/124/2016 Rady Gminy w Sobkowie z dnia 15 kwietnia 2016 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie. Zmiany do Statutu wprowadzone zostały Uchwałami Rady Gminy w Sobkowie: Nr XXVIII/192/2017 z dnia 31 stycznia 2017 roku, Nr XXXIV/220/2017 z dnia 9 czerwca 2017 roku, Nr XX/187/2020 z dnia 24 czerwca 2020 roku oraz Nr XXII/204/2020 z dnia 25 września 2020 roku. W § 1 Statutu widnieją nieaktualne publikatory przywołanych ustaw, które nie zostały zmienione podczas ostatniej nowelizacji dokumentu;
- 2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 24.2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie z dnia 10 lipca 2020 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie, a zatwierdzony Zarządzeniem Nr 77.2020 Wójta Gminy Sobków z dnia 15 lipca 2020 roku. Regulamin był zmieniany kilka razy, ostatnia zmiana wprowadzona została Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie Nr 4.2023 z dnia 9 lutego 2023 roku, a zatwierdzona Zarządzeniem Nr 18/2023 Wójta Gminy Sobków z dnia 14 lutego 2023 roku. Wszystkie zmiany dotyczyły struktury organizacyjnej Ośrodka;
- 3) Uchwałę Nr IV/31/2018 Rady Gminy Sobków z dnia 21 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego

z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;

- 4) Uchwałę Nr LII/434/2023 Rady Gminy Sobków z dnia 10 lutego 2023 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr IV/31/2018 Rady Gminy Sobków z dnia 21 grudnia 2018 roku podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;
- 5) Uchwałę Nr IV/32/2018 Rady Gminy Sobków z dnia 21 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- 6) Uchwałę Nr LII/435/2023 Rady Gminy Sobków z dnia 10 lutego 2023 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr IV/32/2018 Rady Gminy Sobków z dnia 21 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- 7) Uchwałę Nr XIII/151/2011 Rady Gminy w Sobkowie z dnia 29 grudnia 2011 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania;
- 8) Uchwałę Nr VII/39/2015 Rady Gminy w Sobkowie z dnia 27 marca 2015 roku w sprawie zmiany uchwały w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania;
- 9) Uchwałę Nr XXXVII/234/2017 Rady Gminy w Sobkowie z dnia 25 sierpnia 2017 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Gminy Sobków;

- 10) Uchwałę Nr XXXII/267/2021 Rady Gminy Sobków z dnia 18 czerwca 2021 roku w sprawie uchwalenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sobków na lata 2021 – 2030;
- 11) Zarządzenie Nr 3/2016 Wójta Gminy Sobków z dnia 13 stycznia 2016 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy;
- 12) Zarządzenie nr 32.2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie z dnia 31 grudnia 2018 roku w sprawie określenia wysokości świadczenia pieniężnego oraz świadczenia rzeczowego w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- 13) Zarządzenie nr 55.2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie z dnia 31 grudnia 2021 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Zarządzeniu nr 32.2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie z dnia 31 grudnia 2018 roku w sprawie określenia wysokości świadczenia pieniężnego oraz świadczenia rzeczowego w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- 14) Zarządzenie nr 8.2023 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie z dnia 2 marca 2023 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Zarządzeniu nr 32.2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobkowie z dnia 31 grudnia 2018 roku w sprawie określenia wysokości świadczenia pieniężnego oraz świadczenia rzeczowego w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 211/2023 z dnia 31 marca 2023 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska;
2. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 212/2023 z dnia 31 marca 2023 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego

przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska.

Kontrola została wpisana do „Rejestru przeprowadzonych kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej” w Sobkowie pod poz. 24.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 03 – 06 kwietnia 2023 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobkowie znajduje się w budynku, który jest własnością Urzędu Gminy Sobków, pod adresem ul. Rzeczna 8, 28–305 Sobków, tel. 41 387 12 81. Kontrolowana placówka swoje pomieszczenia posiada na parterze (2 pokoje pracowników, wc i pomieszczenie socjalne), półpiętrze (1 pokój pracowników, wc) oraz pierwszym piętrze (3 pokoje pracowników, wc oraz serwerownia). Pomieszczenia wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. W budynku są dość strome schody, jednak osoby starsze, niepełnosprawne, chore obsługiwane są na parterze, gdzie usytuowane są pokoje pracowników socjalnych.

M. Paska

8

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki są dobre, klienci posiadają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. (Załącznik nr 1 – Protokół oględzin).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS są: długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest na indywidualne konta bankowe klientów lub gotówką w Kasie Banku Spółdzielczego w Sobkowie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia były kwalifikacje kadry zatrudnionej w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobkowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 4 pracowników: tj. kierownik, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny oraz pracownik socjalny.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe, zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, praca socjalna, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy/ liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = $8\ 379 / 3 = 2\ 793$

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż w GOPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze

Wojciech

czasu pracy. Nie jest spełniony natomiast warunek art. 110 ust. 11 wymienionej ustawy, ponieważ na jednego pracownika socjalnego przypada 2 793 mieszkańców, a winno przypadać 2 000.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., 2268 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2022 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **27 osób**, w tym za 26 zasiłkobiorców Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W 2023 roku zasiłki stałe otrzymuje 20 osób, za 19 z nich opłacana jest składka zdrowotna.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

PS.5100.00000.2022; PS.5100.000004.2022; PS.5100.000003.2022; PS.5100.000004.2.2022;
PS.5100.000007.2020; PS.5100.000002.2022; PS.5100.000007.1.2022;
PS.5100.000013.1.2021; PS.5100.000007.1.2022; PS.5100.000008.2.2022.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób i terminy realizacji zasiłku.

W styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych odnotowano, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, gdyż terminy wypłat wskazane były po ich uprawomocnieniu.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym była przekazywana stronie (prawidłowo) - odrębnym pismem.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS – pkt 17) wynika, że w 2022 roku pomocą okresową objęto **17 osób** (20 osób w rodzinach). W 2023 roku do dnia kontroli zasiłki okresowe udzielone zostały 8 osobom (9 osób w rodzinach). Głównym powodem przyznania tej formy pomocy było bezrobocie. Wysokość wypłacanych świadczeń była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach: PS.5101.000006.2023; PS.5101.000010.2022; PS.5101.000023.2022; PS.5101.000003.2023; PS.5101.000004.2022; PS.5101.000022.2022; PS.5101.000001.2022; PS.5101.000002.2022; PS.5101.000013.2022; PS.5101.000025.2022.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady

Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona, powódzie przyznania wsparcia oraz o sposobie i terminie wypłaty świadczeń.

Ze skontrolowanych dokumentów wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację.

W aktach klientów znajdują się m.in.: wnioski, oświadczenia klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, raporty z PUP, potwierdzające status osoby bezrobotnej, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, decyzje administracyjne.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki okresowe nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, gdyż terminy wypłaty wskazywano w decyzjach po terminie ich uprawomocnienia.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, że w roku 2022 pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności otrzymało **60 rodzin**, w 2023 roku do dnia kontroli wsparcie to trafiło do **18 rodzin**. Pomocą w formie gorącego posiłku w szkole w 2022 roku objęto **48 dzieci** z 24 rodzin, w 2023 roku do dnia kontroli **30 dzieci** z 15 rodzin.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Sobków dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianie prowadzone jest w 6 placówkach oświatowych na terenie Gminy, a koszt jednego gorącego posiłku wynosi 3 zł. Ponadto GOPS opłaca posiłki dla 2 uczniów, uczęszczających do 2 placówek oświatowych poza terenem gminy, w których cena obiadu wynosi odpowiednio 7 i 8 zł.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie zasiłków celowych**, w ramach realizacji Programu dożywiania, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: PS.5102.000006.2023;

Handwritten signature

Handwritten signature

PS.5102.000047.2023; PS.5102.000269.2022; PS.5102.000171.2022; PS.5102.000044.2023; PS.5102.000106.2022; PS.5102.000018.2023; PS.5102.000049.2022; PS.5102.000051.2022; PS.5102.000054.2022 oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: PS.5113.000023.2022; PS.5113.000009.2023; PS.5113.000011.2023; PS.5113.000008.2023; PS.5113.000005.2023; PS.5113.000016.2023; PS.5113.000033.2022; PS.5113.000030.2022; PS.5113.000015.2022; PS.5113.000002.2023.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami i datami ich wydania. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji widniała również Uchwała Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, w związku z którą realizowany jest Program, a u klientów, u których przekroczone zostało ustawowe kryterium dochodowe osoby lub rodziny również Uchwała Rady Gminy Sobków w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, a także upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu dożywiania odnotowano brak art. 48 i 48 b ustawy o pomocy społecznej, mówiących o posiłku. W decyzjach tych był wymieniony art. 17 ust. 1 pkt 14 wymienionej ustawy, stanowiący o tym, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy dożywianie dzieci oraz art. 36 pkt 2 lit. j tej ustawy, gdzie posiłek wymieniony jest jako świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe widniał prawidłowo przywołany art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, typ posiłku, jego jednostkowy koszt, liczbę dni w tygodniu, na które przyznano posiłek oraz jego realizatora (szkołę). Posiłki przyznawano na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia danego roku.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwotę zasiłku, czas, na jaki świadczenie przyznano oraz wskazywano termin i sposób realizacji świadczenia.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom, których termin realizacji odbywał się przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Sobkowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2022 udzieliła **18 osobom** zasiłków celowych (26 osób w rodzinach), a **19** specjalnych zasiłków celowych (44 osoby w rodzinach). W 2023 roku do dnia kontroli zasiłkiem celowym objęto 2 osoby (4 osoby w rodzinach) oraz 5 osób specjalnym zasiłkiem celowym (6 osób w rodzinach).

Podczas kontroli sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

zasiłki celowe: PS.5102.000093.2022; PS.5102.000029.2023; PS.5102.000154.2022; PS.5102.000130.2022; PS.5102.000006.2022; PS.5102.000235.2022; PS.5102.000129.2022; PS.5102.000110.2022; PS.5102.000271.2022; PS.5102.000020.2022

specjalne zasiłki celowe: PS.5102.000261.2022; PS.5102.000262.2022; PS.5102.000264.2022; PS.5102.000254.2022; PS.5102.000232.2022; PS.5102.000063.2022; PS.5102.000173.2022; PS.5102.000066.2022; PS.5102.000145.2022; PS.5102.000041.2023.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: wnioski klientów o udzielenie pomocy, zaświadczenia potwierdzające wysokość uzyskiwanego

wynagrodzenia, zaświadczenia lub karty pobieranych świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego czy zasiłków pielęgnacyjnych, decyzje ZUS lub KRUS o wysokości emerytury lub renty, odcinki rent i emerytur, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, faktury za zakupione leki, oświadczenia klientów, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W decyzji na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe odnotowano miesiąc, na który przyznane zostało wsparcie, wysokość przyznanego świadczenia, na ogół cel, z uwagi na który pomoc została przyznana oraz sposób i termin wypłaty zasiłku. W czterech przypadkach skontrolowanych decyzji na zasiłki specjalne celowe oraz 2 na zasiłki celowe w postanowieniu decyzji brak było celu udzielenia wsparcia, wynikał on dopiero z uzasadnienia decyzji.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom wydanym na zasiłki celowe, w tym specjalne, których termin realizacji odbywał się przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazano powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobkowie realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną,

zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina Uchwałą Nr XIII/151/2011 Rady Gminy w Sobkowie z dnia 29 grudnia 2011 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania, zmienioną Uchwałą Nr VII/39/2015 Rady Gminy w Sobkowie z dnia 27 marca 2015 roku określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłat oraz tryb ich pobierania. Pełny koszt jednej godziny usług opiekuńczych w roku 2022 wynosił 19,70 zł, a w 2023 roku wynosi 22,80 zł.

Usługi realizowane są w formie pomocy sąsiedzkiej, na podstawie umów zleceń. W 2022 roku ten rodzaj pomocy świadczony był w 9 środowiskach, a obecnie realizowany jest w 2 środowiskach.

Usługi przyznawane są decyzją administracyjną na podstawie wniosku złożonego przez osoby zainteresowane wraz z niezbędną dokumentacją oraz wywiadu środowiskowego. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność, zgodnie z Uchwałą, w zależności od posiadanego dochodu.

Sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

PS.5122.000009.2022; PS.5122.000008.2022; PS.5122.000001.2023; PS.5122.000001.2022; PS.5122.000005.2022; PS.5122.000003.2022; PS.5122.000004.2022; PS.5122.000006.2022; PS.5122.000002.2022; PS.5122.000002.2023.

W aktach klientów znajdowały się m. in.: wnioski, wywiad lub jego aktualizacja, decyzje ZUS lub KRUS o wysokości emerytury lub renty, odcinki rent i emerytur, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwały Rady Gminy Sobków w sprawie usług opiekuńczych, a także upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Przytoczone akty prawne widniały w decyzjach z aktualnymi publikatorami.

W postanowieniu decyzji administracyjnych wydawanych przez Kierownika GOPS określono: okres, na jaki przyznane zostały usługi, liczbę dni w tygodniu (7), w którą przyznano

wsparcie, liczbę przyznanych godzin tygodniowo i miesięcznie, pełny koszt 1 godziny usług, procent i kwotę odpłatności, zakres, realizatora usług oraz termin i sposób wnoszenia odpłatności.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym, wydanym na usługi opiekuńcze nadano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w postanowieniu decyzji informowano stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu decyzji natomiast podając powód, z uwagi na który został nadany decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Z załącznika nr 3 do protokołu – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS – pkt 28 wynika, że do Ośrodka nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2022 GOPS opłacał pobyt **14 mieszkańców** Gminy Sobków w dps, w 2023 roku – **11 mieszkańców**, w tym w okresie objętym kontrolą do domów pomocy społecznej skierowano 2 osoby.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce pomoc w ramach pracy socjalnej podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: udzielaniu informacji, wskazówek, porad i pomocy w zakresie rozwiązywania trudnych spraw życiowych, motywacji podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy, podjęcia leczenia odwykowego, nadzorze nad prawidłowością

sprawowanej władzy rodzicielskiej, pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków, kompletowania dokumentów, pomocy w umawianiu wizyt u specjalistów, udzielaniu klientom informacji o przysługujących im świadczeniach i formach pomocy, współpracy m. in.: z Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami, sądami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni kontrolowanego Ośrodka nie wykorzystują kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w okresie objętym kontrolą nie zawarli żadnego kontraktu z klientami pomocy społecznej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Sobkowie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu dożywiania, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych przyznawano celowo i zasadnie.

W § 1 Statutu kontrolowanej jednostki widnieją nieaktualne publikatory przywołanych ustaw, które nie zostały zmienione podczas ostatniej nowelizacji dokumentu. Nie wniesiono zastrzeżeń do Regulaminu Ośrodka.

Warunki lokalowe GOPS w Sobkowie są dobre, klienci posiadają możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik Ośrodka posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni posiadają również odpowiednie kwalifikacje.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż w GOPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie jest spełniony natomiast warunek art. 110 ust. 11 wymienionej ustawy, ponieważ na jednego pracownika socjalnego przypada 2 7 93 mieszkańców, a winno przypadać 2 000.

W aktach klientów znajdują się m.in. wnioski klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, oświadczenia klientów, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, dokumenty

potwierdzające status osoby bezrobotnej, decyzje ZUS lub KRUS o wysokości emerytury lub renty, odcinki rent lub emerytur, faktury za zakupione lekarstwa, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano m. in. ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” odnotowano brak art. 48 i 48 b ustawy o pomocy społecznej, mówiących o posiłku. W decyzjach tych był wymieniony art. 17 ust. 1 pkt 14 wymienionej ustawy, stanowiący o tym, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy dożywianie dzieci oraz art. 36 pkt 2 lit. j tej ustawy, gdzie posiłek wymieniony jest jako świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe z dożywiania widniał prawidłowo przywołany art. 39 wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku celowym.

W decyzjach na zasiłki celowe ze środków własnych odnotowano prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

W postanowieniach decyzji na zasiłki stałe, okresowe, celowe, specjalne celowe wpisywano kwoty zasiłków, czas, na jaki świadczenie przyznano, sposób i terminy wypłaty zasiłków. W sentencjach sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe widniał na ogół cel, z uwagi na który pomoc została przyznana. W czterech przypadkach skontrolowanych decyzji na zasiłki specjalne celowe oraz 2 na zasiłki celowe w postanowieniu decyzji brak było jednak celu udzielenia wsparcia, wynikał on dopiero z uzasadnienia decyzji.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Sobków dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom wydanym w zakresie pomocy społecznej, których termin realizacji odbywał się przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu natomiast wskazując, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden powód wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniach decyzji informowano strony o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że GOPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni nie zawarli żadnego kontraktu z klientami pomocy społecznej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia

zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

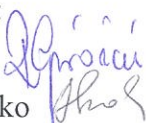
Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej GOPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

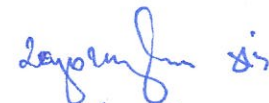

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
Renata Brejda

Kielce, dnia 5 maja 2023 roku

z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Anna Kozłowska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

TERENOWY OŚRODEK POMOCY
SPOŁECZNEJ W SOBKOWIE
28-305 SOBKÓW
ul. Rzeczna 8
woj. świętokrzyskie

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielce 8, 25-516 Kielce